

עין משפט
גד מצוה

מח:

שְׁנִיָּהם ברשות. פ"ה כגון צרה"ר שלא צרשות כגון ששניהם רצים צרה"ר וקסה דהיינו מתניתין צפרק המניח (לעיל דף ג.)

ונראה לפרש כגון שנכנס לחצר צע"ה שלא צרשות או צרשות דאית ליה לאסוקי אדעתיה כמו שנתנו לו רשות כמו כן נתנו לאחר רשות

או כמו שהוא נכנס שלא צרשות

שמא גם אחר נכנס שלא צרשות ולכך חייצין כשהזיקו זה את זה אפי' הזיקו שלא מדעת אבל אחד צרשות ואחד שלא צרשות האז אית ליה לאסוקי אדעתיה צהאי והאי לית ליה לאסוקי אדעתיה צהאי ואס שלא מדעת הזיקו צרשות פטור שלא צרשות חייב:

דחוא ירוקא ונפץ. רש"י מוקי הוה דהיה מתחבר צכותל גג' פעמים הראשונים לא היתה כונתו להתחבר אלא צכוונה להפיל על האדם ופטור דקמני התם אהך אחרונה שהיתה להתחבר והראשונות אהנו שנעשה מתוך כך מועד וצהך אחרנה חשיב ליה משונה קצת שהרג צנפילת הכותל ולכן לא נחשב מועד אלא מחמת הראשונות והוה דוחק דחשיב משונה מה שעשה להנאמו לאכול ירוקא או להמתכר (י וגם תימה הוה לומר דהוי מועד צהפלת כותל אחרונה שהיתה שלא צכוונה על ידי הראשונות שהיו צכוונה ולפירושו ז"ל דהא דקאמר הכא צמועד ליפול על בני אדם צצורות לא הוכיז בני אדם אלא צצביל אחרונה דגב' הראשונות לא חיישין אלא שיהא מועד ויעשה אורחיה להפיל עצמו צצור לאכול הירק: **ושמואל** אמר הלבתא כרבי. לכאורה נראה להלכתא

כשמואל צדיני וצ"ע דצבא קאמר לעיל הכנים שורו לחצר צעל הצית שלא צרשות וחפר צו צורות שיחין ומערות צעל השור חייב צנוקי חצר משמע אבל צרשות פטור ואז כרבי אפי' צרשות חייב דלרבי סתמא חייב צעל השור וכולה סוגיא דלעיל מסיק צבא כצבגן ואפי' נצצרו צרות ואפי' חנק עצמוי:

טעמא דאמר ל"ה שמרו. כולה הך סוגיא כצבא דלעיל דגר' זירא לא קסה כלל רישא לסיפא וכולה רבי היא והוי סתמא שניהם פטורין צין צרישא צין צסיפא דאין כל אחד מקבל עליו שמירת חצירו ולצבגן הא סתמא שניהם חייבים: **אימא סיפא** כו'. הכא לא משני נעשה כדמשני צפרק קמא דקדושין (דף ה:) גבי נתן הוה (י ואמרה היא מקודשת נתנה היא (י ואמר הוה אין מקודשת משום דהכא אית ליה שניא אחרנה דקאמר תצרא אבל התם ליכא למימר תצרא דליכא פלוגתא צמילתא: חמרתא

שור שנגח את הפרה פרק חמישי בבא קמא

שניהם צרשות. כגון צרה"ר או חצר השותפין או שנתן לו צעל הצית רשות ליכנס: או שניהן שלא צרשות. כגון שניהן רצין צרה"ר: הזיקו. צידים זה את זה ואפי' שלא צמתכוין: **חייצין**. צצנוקין לא שני לן צין מתכוין לשאין

אשניהם ברשות או שניהם שלא ברשות הזיקו זה את זה חייבין הוזקו זה בזה פטורין טעמא דשניהם ברשות או שניהם שלא ברשות אבל אחד ברשות ואחד שלא ברשות דברשות פטור שלא ברשות חייב: נפל לבור והבאיש מימיו חייב: אמר רבא זלא שנו אלא שהבאיש בשעת נפילה אבל לאחר נפילה פטור מ"ט הוי שור בור ומים כלים ולא מציינו בור שחייב בו את הכלים הניחא לשמואל דאמר(י כל תקלה בור הוא אלא לרב דאמר עד דמפקר ליה מאז איכא למימר אלא אי איתמר הכי איתמר אמר רבא לא שנו אלא שהבאיש מגופו אבל הבאיש מריחו פטור מאז טעמא גרמא בעלמא הוא וגרמא בעלמא לא מיחייב: היה אביו או בנו לתוכו משלם את הכופר: ואמאי הא תם הוה (י אמר רב יבמועד ליפול על בני אדם בבורות עסקינן א"ה בר קטלא הוה אמר רב יוסף ידחוא ירוקא ונפל שמואל אמר (י הא מני ר' יוסי הגלילי היא דאמר תם משלם חצי כופר עולא אמר (י ר' יוסי הגלילי היא דאמר כר' טרפון דאמר קרן בחצר הניזק נזק שלם משלם ה"נ כופר שלם משלם בשלמא לעולא היינו דקתני היה אביו או בנו לתוכו אלא לשמואל מאז איריא אביו או בנו אפילו אחר גמי אורחיה דמילתא קתני: ואם הכנים ברשות בעל חצר חייב [כו']: איתמר רב אמר הלכתא כת"ק ושמואל אמר הלכתא כרבי תנו רבנן כנום שורך ושמרו הזיק חייב הוזק פטור כנום שורך ואני אשמרנו הוזק חייב הזיק פטור הא גופא קשיא אמרת כנום שורך ושמרו הזיק חייב הוזק פטור טעמא דא"ל שמרו דחייב בעל השור ופטור בעל חצר הא סתמא חייב בעל חצר ופטור בעל השור דבסתמא מקבל עליה נטירותא אימא סיפא כנום שורך ואני אשמרנו הוזק חייב הזיק פטור טעמא דאמר ליה ואני אשמרנו הוא דמוחייב בעל החצר ופטור בעל השור הא סתמא חייב בעל השור ופטור בעל חצר דבסתמא לא מקבל עליה נטירותא אתאן לרבי דאמר עד שיקבל עליה (י נטירותא בעל הבית לשמור רישא רבנן וסיפא רבי א"ר אלעזר תברא מי ששנה זו לא שנה זו רבא אמר כולה רבנן היא איידי דנסיב רישא שמרו תנא סיפא ואני אשמרנו רב פפא אמר כולה רבי היא וסבר לה כר' טרפון דאמר קרן בחצר הניזק נזק שלם משלם הלכך אמר ליה שמרו לא מקני ליה מקום בחצר והוויא ליה קרן בחצר הניזק וקרן בחצר הניזק משלם נזק שלם לא אמר ליה שמרו אקנויי אקני

ל"ה מקום בחצר והוויא ל"ה חצר השותפין וקרן בחצר השותפין אינו משלם אלא חצי נזק: **בתנאי'** השור שהיה מתכוין לחבירו והכה את האשה ויצאו ילדיה פטור מדמי ולדות ו'אדם שהיה מתכוין לחבירו והכה את האשה ויצאו ילדיה משלם דמי ולדות כיצד משלם דמי ולדות ישמין את האשה כמה היא יפה עד שלא ילדה וכמה היא יפה משילדה אמר רבן שמעון בן גמליאל א"ב

לחצירו. הוה הדין למתכוין לאשה גמי פטור כדאמרין צפירקין דלעיל (דף מב.) נקי מדמי ולדות וצגמי'

מסורת הש"ס

(א) [לעיל מח: לא:], (ב) לעיל מח: (ג) [לעיל טו. טז.], (ד) [לעיל יד. ושי"ג], (ה) אולי צ"ל על המיתה אלא על מוקי ההמה, (ו) צמ"א: צלשונות, (ז) עין ר"מ, (ח) [שמות כא], (ט) ועין צספר כוס יצועות, (י) [ועי' תוספות צ"מ מנח. ד"ה כל הא], (י) [צ"ל ואמר הא], (י) [צ"ל ואמרה הא],

הגהות הב"ח

(א) גבי אסתאן לרבי דלמר עד שקינג עליה בעל הבית נטירותא רישא רבנן כ"ל:

גליון הש"ס

גבי' ריה"ג היא דאמר ב"ב. קסה לי הא להדיא אר"ט קן צכופר דמשלם צרשות ניזק כופר שלם לעיל דף כו ע"א ואז' למאי צריך ללמוד ממה דלמר ר"ט קן כנוק וגם הו"ל לומר צקינור ר"ט היא דלמר תם משלם כופר שלם צרשות הניזק וצ"ע:

רבינו חננאל

נפל השור לבור והבאיש את מימיו, אוקמה רבא בשהבאיש המים מגופו כגון שעכרן, אבל הבאיש מריחו כגון שהבאיש השור והבאישו המים מריח רע שבו פטור, מאז טעמא גרמא בעלמא הוא וגרמא בנזקין לא מחייב. היה אביו או בנו בתוכו משלם הכופר, ואקשינן והא תם הוא ותם אינו משלם כופר, ואוקימנא במועד ליפול על בני אדם בבורות בעידן דחוי ירוקא בגוויה. וקימא לן מועד שלא בכונה חייב בכופר ופטור מן המיתה, והאי כיון דחוא ירוקא לא איכוון להזיק אלא למיכל ההוא ירוקא לפיכך אינו מת. שמואל ועולא אוקמה לר' יוסי הגלילי, ופשוטה היא. איתמר רב אמר הלכה כת"ק ושמואל אמר וקיי"ל הילכתא כשמואל בדיני.